



K02 – Aan de slag met kosteloos materiaal

Waarom kosteloos materiaal?

We zien dat kinderen meer **ontdekken**, uitgedaagd worden en hun eigen **creativiteit** gebruiken door middel van het spelen en ontdekken met kosteloos materiaal. We kennen allemaal wel het voorbeeld van een kind dat een heel groot cadeau krijgt en vervolgens gaat spelen met het inpakpapier of de doos die erom heen zit.

Hoekverrijking met kosteloos materiaal

Timing en organisatie

	Totale duur: de leerkracht kiest zelf hoe lang dit duurt
	Groepering: kleuters eventueel toewijzen aan hoeken – leerkracht kan dit zelf begeleiden.
	Deze workshop wordt door de klasleerkracht begeleid. De leerkracht zorgt ervoor dat al het kant en klaar speelgoed uit het zicht is (afgedekt, uit de klas gehaald,...) of deelt enkele hoeken enkel met kosteloos materiaal in. Basismateriaal dat in de klas in het zicht mag blijven: - materialen waar de kleuters dingen mee kunnen creëren zoals plakband, scharen, touw, lijm. - In de poppenkamer blijven enkel het keukentje en de poppen staan. - In de bouwhoek mogen de auto's blijven staan.

Materiaal

[in overleg wat Feestvarken vzw meebrengt en wat de school voorziet]

Allerlei soorten kosteloze materialen: schoendozen, botervlootjes, yoghurtpotjes, eierdozen, buizen (kartonnen, pvc), cd's, plasticflessen, conservenblikken, brikken, keuken-/wc-rollen, videocassettes, dopjes, kroonkurken, kurken, natuurlijke materialen (takken, houtenblokken, stenen, blaadjes, enz.), grote kartonnen dozen, paraplu's, stukken stof, oude foto lijsten, verpakkingsmateriaal (bubbelplastic, isomo,...), keukenmateriaal, krantenpapier, handdoeken,

Verloop hoekverrijking met kosteloze materialen

Mogelijke activiteiten:

- de klas versieren voor varken met kosteloze materialen.
- Verjaardagskaarten of cadeautjes maken voor Varken met kosteloos materiaal, zodat de kleuters beseffen dat ze met kosteloze materialen ook een heel mooi cadeau kunnen maken voor iemand en dat dit niet altijd veel geld moet kosten. Het gebaar is wat telt.
- Zelf vlaggetjes of andere versiering maken om de school wat op te vrolijken.
- Een verjaardagsritueel uitvoeren voor Varken in de klas. Tijdens dit moment kunnen de kleuters hun zelfgemaakt cadeau aan Varken geven en beleven de kleuters het verhaal met hun eigen klas.

De klasleerkracht kan tijdens het zelfstandig didactisch spel in de hoeken volgende impulsen geven als extra stimulans:

Oriënteren:

- Bespreek hoe de klas er nu uit ziet.
- Wat is er allemaal gebeurd/ veranderd?
- Wat staat er in de plaats?
- Welke materialen zijn dit?
- Herkennen jullie enkele materialen?
- Waar gebruiken jullie die voor? Waar hebben jullie ze al gezien?
- Van wat zijn de materialen gemaakt?

- Wat zou je ermee kunnen doen in de klas?

Verbinden/aansluiten:

- De leerkracht gaat met de kleuters meespelen.
- De kleuters laten verwoorden wat zij doen.
- De leerkracht verwoordt wat de kleuters doen.
- De leerkracht spiegelt wat de kleuters doen.

Structureren: welke afspraken gelden er?

- Maak niets stuk.
- Laat de materialen in de hoek liggen.
- Je mag met X-aantal kleuters in de hoek.
- Als je klaar bent met spelen ruim je alles op.

Vragen stellen:

- Wat kan je bouwen?
- Hoe kan je bouwen?
- Wat kan je allemaal doen met ... materiaal?
- Waar zou de pop in kunnen slapen? (schoendoos)
- Zou je zelf een auto kunnen maken? Hoe, met welke materialen?
- Met welke materialen zou je een weg kunnen maken?

Handelingsmogelijkheden toevoegen:

- Als de plakband niet blijft plakken, wat kan je dan gebruiken om alles aan elkaar te houden?
- De auto's/pop/... heeft geen garage/bedje, hoe kan je ervoor zorgen dat dat er wel is?
- De blokken zijn weg, met wat of hoe kunnen we nu gaan bouwen?

Reflecteren:

- Hoe heb je ... gemaakt?
- Welke materialen heb je gebruikt?
- Hoe vond je het om te spelen met deze materialen?
- Wat heb je allemaal kunnen doen met de materialen?
- Heb je het andere speelgoed gemist?
- Met welke materialen speel je het liefste, speelgoed of kosteloze materialen?
- Vertel eens iets over je cadeau.
- Hoe vond je het om een cadeau te krijgen?
- Hoe heb je het cadeautje gemaakt?
- Kan een tekening ook een cadeau zijn?
- Moeten de cadeaus allemaal duur zijn? (voor de oudste kleuters)

□ Ontwikkelingsdoelen – K02 Kosteloze Materialen (Kleuteronderwijs)

Domein: Creatieve expressie & techniek

Leerplandoel Onderwijsnet Beschrijving			Toepassing in de activiteit
OD EX 2.1	GO! / Katholiek	Creatief gebruik maken van materialen	Bouwen, knutselen, versieren met schoendozen, potjes, enz.
OD EX 2.3	GO!	Ontwerpen en experimenteren met materiaal	Zelf vlaggetjes, cadeautjes en constructies maken
OD EX 1.3	Katholiek	Ervaren van materialen via zintuigen	Voelen, zien, manipuleren van verschillende texturen

□ Domein: Motorische ontwikkeling

Leerplandoel Onderwijsnet Beschrijving			Toepassing in de activiteit
OD M 2.1	GO! / Katholiek	Objecten manipuleren, combineren en bewerken	Plakken, knippen, bouwen met karton, plastic, tape
OD M 3.2	Katholiek	Hanteren van gereedschap en verbindingsmateriaal	Werken met schaar, lijm, touw, plakband

Domein: Taalontwikkeling

Leerplandoel Onderwijsnet Beschrijving			Toepassing in de activiteit
OD T 1.4	Katholiek	Benoemen en verwoorden van handelingen	"Wat ben je aan het maken?" – verwoorden van bouwacties
OD T 2.1	GO!	Uitbreiden van actieve woordenschat	Woorden als 'dopje', 'buis', 'lijm', 'plakken', 'cadeau'
OD T 3.1	Katholiek	Zich uitdrukken over gevoelens en ideeën	Uitleggen waarom je dit cadeau maakte, hoe je het bedacht

Domein: Sociaal-emotionele ontwikkeling

Leerplandoel Onderwijsnet Beschrijving			Toepassing in de activiteit
OD SED 1.1	GO! / Katholiek	Gevoelens herkennen en verwoorden	Hoe voelde het om iets te geven of te krijgen?
OD SED 1.3	GO! / Katholiek	Inlevingsvermogen en empathie ontwikkelen	Iets maken voor Varken, rekening houden met elkaar in de hoeken
OD SED 2.2	Katholiek	Samenwerken en overleggen	Hoekverrijking in groep, beurt nemen, afspraken volgen

□ **Extra: Oriëntatie en reflectie**

Leerplandoel Onderwijsnet Beschrijving

Toepassing in de activiteit

OD NW 3.1	Katholiek	Onderzoeken van materiaal en eigenschappen	Waarvoor dient dit materiaal? Wat kan je ermee doen?
OD ZILL 3.6	GO!	Reflectie en zelfevaluatie	Wat heb je gemaakt? Waarom? Wat vond je leuk?